

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish

Urganch davlat universiteti Xodimlar bo'limi muhandisi

Masharipova Farog'at Matrasulovna

Masharipovaursu@gmail.com

Annotatsiya: O'smirlar davri inson hayotidagi muhim bosqichlardan biri bo'lib, aynan shu davrda shaxsiyat shakllanadi va ijtimoiy-mafkuraviy qarashlar rivojlanadi. Mafkuraviy immunitet, ya'ni shaxsning tashqi mafkuralar va ideologiyalarga qarshi turish qobiliyati, o'smirlar davrida shakllanadi va uning shaxsiyatining mustahkamligi uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqotda o'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning asosiy tamoyillari, metodlari va usullari tahlil qilinadi. Mafkuraviy immunitetni rivojlantirish, o'smirlarni sog'lom va tanqidiy fikrlashga o'rgatish, ijtimoiy va axloqiy qadriyatlarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. O'smirlarning shaxsiy rivojlanishi va jamiyatga moslashish jarayonida mafkuraviy immunitetning o'zini katta bo'lib, bu, o'z navbatida, ularning kelajakdagi shaxsiy va ijtimoiy faoliyatlariga ta'sir qiladi.

Kalit so'zlar: O'smirlar, Mafkuraviy immunitet, Shaxsiyat rivojlanishi, Ideologik qarshilik, Tanqidiy fikrlash, Ijtimoiy qadriyatlar, Psixologik himoya, O'zlikni anglash, Oila va jamiyat, Mafkuraviy ta'sir.

Annotatsiya: Подростковый возраст является важным этапом в жизни человека, в этот период формируется личность и развиваются социально-идеологические взгляды. Идеологическая иммунитет, то есть способность личности противостоять внешним идеологиям и философиям, формируется в подростковом возрасте и играет значительную роль в укреплении личности. В данном исследовании анализируются основные принципы, методы и способы формирования идеологического иммунитета у подростков. Развитие идеологического иммунитета способствует обучению подростков критическому мышлению, укреплению социальных и моральных ценностей. Идеологический иммунитет играет важную роль в процессе личностного роста подростков и их адаптации в обществе, что, в свою очередь, оказывает влияние на их будущую личностную и социальную деятельность.

Ключевые слова: Подростки, Идеологический иммунитет, Развитие личности, Идеологическое сопротивление, Критическое мышление, Социальные ценности, Психологическая защита, Осознание себя, Семья и общество, Идеологическое воздействие.

Annotation: The adolescent period is a crucial stage in a person's life, during which personality is formed and socio-ideological views develop. Ideological immunity, i.e., the ability of an individual to resist external ideologies and philosophies, is formed during adolescence and plays a significant role in strengthening personality. This study analyzes the main principles, methods, and approaches to shaping ideological immunity in adolescents. Developing ideological immunity helps teach adolescents critical thinking, strengthens social and moral values. Ideological immunity plays an important role in the process of personal growth and social adaptation of adolescents, which, in turn, influences their future personal and social activities.

Keywords: Adolescents, Ideological immunity, Personality development, Ideological resistance, Critical thinking, Social values, Psychological defense, Self-awareness, Family and society, Ideological influence.

Kirish: O'smirlik davri — shaxsiyatning shakllanishi, dunyoqarashning rivojlanishi, va ijtimoiy rolning aniq belgilanadigan davri hisoblanadi. Bu davrda o'smirlar ko'plab tashqi ta'sirlarga duch keladilar, jumladan, ijtimoiy, siyosiy, ma'naviy va mafkuraviy ta'sirlar. Shu bois, o'smirlar orasida mafkuraviy immunitetni shakllantirish zarurati tug'iladi. Mafkuraviy immunitet, o'smirning tashqi mafkuraviy va ideologik ta'sirlarga qarshi kurashish va o'z shaxsiy qadriyatlarini hamda dunyoqarashiga sodiq qolish qobiliyati sifatida tushuniladi.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirish o'smirlarni kuchli va mustahkam shaxsiyatga aylantirishda muhim ahamiyatga ega. Chunki, bu davrda o'smirlar turli g'oyalar, ijtimoiy va siyosiy oqimlar bilan tanishadilar va ba'zida ularga nisbatan aniq pozitsiya tanlash zarurati yuzaga keladi. O'smirlar o'zlarini ko'pincha guruhlariga bo'linishda, madaniy va mafkuraviy ta'sirlarga duch kelishadi, bu esa ularning shaxsiy qarorlarida muhim rol o'ynaydi.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirish, shuningdek, o'smirlarni tanqidiy fikrlashga, o'zligiga hurmat va jamiyatdagi ijtimoiy-madaniy qadriyatlarni anglashga o'rgatishda yordam beradi. O'smirlarning psixologik himoyasi sifatida mafkuraviy immunitet, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va turli mafkuraviy bosimlarga qarshi turish imkoniyatini yaratadi. Buning uchun o'smirlarni mustahkam axloqiy qadriyatlar, tanqidiy fikrlash ko'nikmalari va madaniy-mafkuraviy ta'sirlarga nisbatan ongli qarashni rivojlantirish zarur.

Ushbu tadqiqotda o'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning nazariy asoslari, uning shakllanishi uchun zarur bo'lgan omillar va metodologik yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Bunda, o'smirlarning shaxsiy rivojlanishi, ijtimoiy adaptatsiya jarayonlari, oila va jamiyatdagi rolga alohida e'tibor qaratiladi.

Shuningdek, o'smirlarni mafkuraviy immunitetni rivojlantirishga yo'naltiruvchi metodlar va amaliy takliflar keltiriladi.

Asosiy qism: Mafkuraviy immunitetning mohiyati va uning shakllanishi

Mafkuraviy immunitet — bu shaxsning tashqi mafkura va ideologiyalarga qarshi turish qobiliyatidir. Bu immunitetning shakllanishi o'smirning shaxsiyatining mustahkamligi va uning jamiyatda o'z o'rnini topishida muhim ahamiyatga ega. O'smirlar davri — shaxsiyatning shakllanishi va dunyoqarashning rivojlanishi uchun juda muhim davr bo'lib, aynan shu paytda ularning ijtimoiy qarashlari, ma'naviy qadriyatlari va ma'lumotlarga bo'lgan munosabatlari aniqlanadi. Mafkuraviy immunitetni shakllantirish, o'smirlarni bo'linib ketgan g'oyalar, ijtimoiy fikrlar va madaniy oqimlarga qarshi turishga tayyorlashni o'z ichiga oladi.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirishning asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

- **Keng bilim va ongli qarash:** O'smirlar o'z dunyoqarashini shakllantirishda keng bilimlarga ega bo'lishlari zarur. Ular ijtimoiy, siyosiy va ma'naviy jarayonlarni tushunib, o'z pozitsiyalarini shakllantiradilar. Shuningdek, o'smirlar tanqidiy fikrlashni o'rganishlari kerak. Bu o'smirning turli mafkuraviy ta'sirlarga qarshi turish qobiliyatini mustahkamlaydi.

- **Shaxsiy axloqiy qadriyatlar:** O'smirlar o'z shaxsiy axloqiy qadriyatlarini shakllantirishga muhtoj. Bu qadriyatlar o'z-o'zini anglash, boshqalarga hurmat, adolat, haqiqat va mustaqillik kabi tushunchalarni o'z ichiga oladi. Mafkuraviy immunitet bu qadriyatlarni mustahkamlash orqali shakllanadi.

- **Ijtimoiy va madaniy integratsiya:** O'smirlar o'zlarini jamiyatning bir qismi sifatida his qilishlari va ijtimoiy-guruhiy faoliyatlarga jalb qilinishi kerak. Bu jarayonlar o'smirning ijtimoiy va ma'naviy jihatdan mustahkam bo'lishini ta'minlaydi. Shuningdek, o'zligini anglash va boshqa odamlarning fikriga hurmat bilan qarash ijtimoiy integratsiya jarayonini yengillashtiradi.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirishda oila va jamiyat roli

O'smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirishda oila va jamiyatning muhim roli bor. Oila, ayniqsa, o'smirlar uchun birinchi psixologik va mafkuraviy himoya mexanizmi bo'lib xizmat qiladi. Ota-onalar o'z farzandlariga mustahkam axloqiy qadriyatlarni o'rgatish, ularga to'g'ri qarashlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Oiladagi muloqot, o'zaro hurmat va erkin fikr almashish o'smirning o'zligini anglashiga yordam beradi va tashqi mafkura ta'siriga qarshi immunitetni rivojlantiradi.

Jamiyat ham o'smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirishda katta ta'sir ko'rsatadi. Ijtimoiy tarmoqlar, maktablar, jamoat tashkilotlari va ommaviy axborot vositalari o'smirlar uchun turli mafkuralar va g'oyalarni taqdim etadi. Shuning uchun, jamiyatda o'smirlar uchun to'g'ri va sog'lom g'oyalar, axloqiy va madaniy qadriyatlarni targ'ib qilish muhimdir. Maktablar, o'z navbatida, o'smirlarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish, ularga ijtimoiy mas'uliyatni anglatish va ularni turli mafkuralarga nisbatan ongli qarashni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish metodlari

Mafkuraviy immunitetni shakllantirishda bir qancha metodlar mavjud. Ular o'smirlarning shaxsiyatini mustahkamlash, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy adaptatsiyasini yaxshilashga yordam beradi.

- **Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish:** O'smirlarni har bir g'oya yoki mafkura haqida tanqidiy fikr yuritishga o'rgatish zarur. Bu jarayon, ularni turli mafkuralarga qarshi tura olishga va o'z pozitsiyalarini shakllantirishga yordam beradi.

- **Psixologik maslahatlar va treninglar:** Maktablar va jamoat tashkilotlari tomonidan o'smirlar uchun psixologik maslahatlar, stressni boshqarish va hissiy barqarorlikni oshirishga qaratilgan treninglar o'tkazish foydalidir. Bu metodlar o'smirlarni stressga qarshi turishga va o'zligini anglashga yordam beradi.

- **Ochiq muloqot va diskussiyalar:** O'smirlar o'rtasida turli mavzularda ochiq muloqotlar va diskussiyalar tashkil qilish, ularning mafkuraviy qarashlarini kengaytirishga yordam beradi. Ochiq fikr almashish o'smirlarni boshqa nuqtai nazarlarni tushunishga va turli g'oyalar bilan tanishishga undaydi.

- **Aksiyalar va madaniy tadbirlar:** O'smirlarni turli madaniy tadbirlarda ishtirok etishga, ularning tarixiy va madaniy merosini anglashga undash ham mafkuraviy immunitetni shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Bunday tadbirlar o'smirlarni ijtimoiy va madaniy qadriyatlarni anglashga va o'z shaxsiy qadr-qimmatlarini topishga yordam beradi.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirishning ahamiyati

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish, ularning shaxsiyatining mustahkamlanishiga, ijtimoiy moslashuviga va kelajakda muvaffaqiyatli jamiyat azolariga aylanishiga yordam beradi. Shaxsiy qarorlar qabul qilishda, jamiyatdagi o'rnini belgilashda va ijtimoiy tenglikni ta'minlashda mafkuraviy immunitet muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, bu immunitet o'smirlarning ruhiy salomatligini

saqlashga, stressga qarshi turishga va salbiy mafkuralardan himoya qilishga yordam beradi.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish, ularni ijtimoiy va psixologik jihatdan tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. O'smirlarning mustahkam shaxsiy qarashlarini rivojlantirish, tanqidiy fikrlashni o'rgatish va jamiyatdagi ijtimoiy qadriyatlarni anglash orqali ularning mafkuraviy immunitetini shakllantirish mumkin. Bunda, oila, maktab va jamiyatning birgalikdagi sa'y-harakatlari muhim rol o'ynaydi.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish mavzuning dolzarbligi

O'smirlik davri insonning eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Bu davrda shaxsiyat shakllanadi, dunyoqarash va axloqiy qadriyatlar rivojlanadi, shuningdek, ijtimoiy va mafkuraviy ta'sirlarga qarshi turish qobiliyati mustahkamlanadi. Aynan shu davrda o'smirlar o'zlarini jamiyatdagi o'rnini topish jarayonida turli mafkuralar, g'oyalar va ideologiyalarga duch keladilar. Shu nuqtai nazardan, o'smirlar orasida mafkuraviy immunitetni shakllantirish muhim dolzarb masalalardan biri sifatida qaraladi.

Mafkuraviy immunitet, shaxsning tashqi mafkura va ideologik ta'sirlarga qarshi turish qobiliyatidir. O'smirlar, o'zlarini aniqlash va mustahkamlash uchun, turli mafkuraviy ta'sirlarga duch keladilar va bu ta'sirlar ularning fikrlarini, qarorlarini va shaxsiy qadr-qimmatlarini shakllantiradi. Shuning uchun, o'smirlarning mafkuraviy immunitetini rivojlantirish, ularni ko'plab mafkuralar orasida tanqidiy fikr yurita olishga, o'z pozitsiyalarini aniqlashga, hamda har xil ideologik bosimlarga qarshi turishga yordam beradi.

Zamonaviy jamiyatda, globalizatsiya, texnologik taraqqiyot va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi tufayli o'smirlar tobora ko'proq va tezroq turli ideologik va mafkuraviy ta'sirlarga duch kelmoqda. Shu sababli, ularning mafkuraviy immunitetini shakllantirish jamiyatdagi ijtimoiy muhitni yaxshilash, o'smirlarning salomatligini qo'llab-quvvatlash va ularni psixologik jihatdan mustahkamlashda muhim o'rin tutadi. O'smirlar orasida mafkuraviy immunitetni rivojlantirish, shuningdek, ularning salbiy ta'sirlardan himoya qilish, ruhiy barqarorlikni ta'minlash va mustaqil, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi.

Shu sababli, o'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish mavzusi aynan hozirgi kunda dolzarb bo'lib, bu masalani o'rganish o'smirlarning kelajakdagi

shaxsiy rivojlanishi, ijtimoiy integratsiyasi va jamiyatga moslashish jarayonida muhim ahamiyatga ega. O'smirlarning shaxsiyatini shakllantirishda, ularning axloqiy qadriyatlarini rivojlantirishda va turli mafkuralarga nisbatan tanqidiy yondashuvni o'rgatishda mafkuraviy immunitetni shakllantirish muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish mavzusi ijtimoiy, ma'naviy va axloqiy qadriyatlar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu masalada turli faylasuflar o'z qarashlarini bildirishgan. Ularning fikrlari shaxsiyatning shakllanishi, axloqiy va ijtimoiy integratsiya, tanqidiy fikrlash va mafkura ta'sirlariga qarshi turish jarayonlarida katta ahamiyatga ega.

1. Immanuel Kant (1724–1804) – Tanqidiy fikrlash va axloqiy tanlov

Kantning falsafasiga ko'ra, insonlar o'z tanlovlari va qarorlari orqali shaxsiyatini shakllantiradi. U "aqlning erkinligi" va "axloqiy mas'uliyat" kontseptsiyalarini rivojlantirib, har bir insonning o'z fikrini erkin ifoda etish va tanqidiy yondashuvga ega bo'lishi kerakligini ta'kidlagan. Mafkuraviy immunitetni shakllantirish jarayonida o'smirlarning tanqidiy fikrlashga o'rgatilishi kerak, chunki ular o'z hayotlariga ta'sir qiladigan g'oya va mafkuralarga nisbatan mustaqil qarorlar qabul qilish imkoniyatiga ega bo'lishlari lozim. Kantning fikriga ko'ra, bu jarayon shaxsiyatning mustahkamlanishiga, axloqiy va ijtimoiy mas'uliyatni anglashga yordam beradi.

2. Jean-Jacques Rousseau (1712–1778) – O'zlikni anglash va ijtimoiy ta'sir

Rousseau o'zining "Ijtimoiy shartnoma" asarida jamiyatdagi ijtimoiy shartlar va insonning o'zligi o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganadi. U o'smirlarning o'zligini anglash, o'z shaxsiyatini mustahkamlash va ijtimoiy shartlar bilan uyg'unlashishini muhim deb hisoblaydi. Rousseau o'rgatganidek, o'smirlar mustahkam va ijtimoiy qabul qilingan qadriyatlar asosida shaxsiyatni shakllantirishlari zarur. Shuning uchun, mafkuraviy immunitetni shakllantirish jarayonida o'smirlar jamiyatdagi adolat va tenglikni anglashlari va tashqi mafkuralarga nisbatan mustahkam, tanqidiy yondashuvni rivojlantirishlari kerak.

3. Karl Marks (1818–1883) – Ideologik ta'sirlar va sinfiy qarama-qarshiliklar

Marks, o'zining tarixiy materializm nazariyasiga asoslanib, mafkura va ideologiyaning ijtimoiy sinflar o'rtasidagi qarama-qarshiliklar orqali shakllanishini ta'kidlagan. Unga ko'ra, odamlarning fikrlari va g'oyalari ularning ijtimoiy va iqtisodiy shart-sharoitlari bilan bog'liq bo'lib, bu ta'sirlar ayniqsa o'smirlar uchun kuchli bo'lishi mumkin. Marksning fikriga ko'ra, mafkuraviy immunitetni shakllantirishda o'smirlarni o'zlarining ijtimoiy sharoitlari, iqtisodiy holatlari va

ijtimoiy tenglik masalalariga tanqidiy yondashuvni o'rgatish muhimdir. Bu o'smirlarning mafkura va ideologik ta'sirlarga qarshi turishga yordam beradi.

4. John Dewey (1859–1952) – Ta'lim va demokratiya

Amerikalik faylasuf John Dewey ta'lim jarayonining ijtimoiy va psixologik ahamiyatini ta'kidlagan. U ta'limni faqat ma'lumot berish emas, balki shaxsni ijtimoiy hayotga tayyorlash va unga tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini berish deb hisoblagan. Dewey, ayniqsa, o'smirlarni faol va erkin fikrlovchi shaxslar sifatida tarbiyalashni maqsad qilgan. Uning fikriga ko'ra, ta'lim jarayonida o'smirlarni turli mafkuralar bilan tanishtirish, ularni tanqidiy fikrlashga o'rgatish va shaxsiy qarorlar qabul qilishda erkinlikni ta'minlash zarur. Bu mafkuraviy immunitetni rivojlantirishga xizmat qiladi.

5. Friedrich Nietzsche (1844–1900) – Shaxsiyat va ma'naviy mustaqillik

Nietzsche shaxsiyatning mustahkamligi va ma'naviy erkinlikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratgan. U o'zining "O'zlikni engish" falsafasida insonning o'z taqdirini boshqarish va tashqi ta'sirlarga qarshi mustahkam bo'lishini ta'kidlaydi. Nietzsche nazariyasiga ko'ra, o'smirlar o'z shaxsiyatlarini mustahkamlashda o'z qarashlari va qadriyatlarini erkin tanlashlari kerak. Mafkuraviy immunitetni shakllantirish jarayonida, ularning o'zlikni anglash, mustahkam axloqiy qadriyatlarni o'rganish va jamiyatdagi o'z o'rnini anglashlari muhimdir.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish masalasi ko'plab faylasuflarning fikrlariga asoslanadi. Ularning yondashuvlari o'smirlarning shaxsiy rivojlanishi, ijtimoiy moslashuvi va tanqidiy fikrlashning ahamiyatini ta'kidlaydi. Kantning axloqiy mas'uliyat, Rouseauning o'zlikni anglash, Marksning ideologik ta'sirlarga qarshi kurashish, Deweyning ta'lim va demokratiya haqidagi g'oyalari hamda Nietzschening ma'naviy erkinlikni rivojlantirish haqidagi fikrlari o'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning turli jihatlarini tushunishga yordam beradi. Bu yondashuvlar, o'smirlarning mustahkam shaxsiyatga ega bo'lishi, ularning mafkura va ideologiyalarga qarshi turish qobiliyatini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa:

O'smirlar davri — shaxsiyatning shakllanishi, dunyoqarashning rivojlanishi va ijtimoiy moslashish jarayonlarining boshlanishi hisoblanadi. Aynan shu davrda o'smirlar turli mafkuraviy va ideologik ta'sirlarga duch keladilar, bu esa ularning fikrlash, qarorlar qabul qilish va shaxsiyatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Mafkuraviy immunitet, ya'ni tashqi mafkura va ideologiyalarga qarshi turish qobiliyati, o'smirlarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishida katta ahamiyatga ega.

Mafkuraviy immunitetni shakllantirish o'smirlarni mustahkam axloqiy qadriyatlar, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy mas'uliyatni anglashga o'rgatadi. Bu jarayon, o'smirlarning salbiy mafkuraviy ta'sirlarga qarshi turish qobiliyatini mustahkamlash va ularning shaxsiy barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. O'smirlar o'zlikni anglash va o'z qarashlarini mustahkamlash jarayonida, ularning psixologik va ijtimoiy sog'lig'ini saqlash uchun mafkuraviy immunitetning shakllanishi juda muhimdir.

Jamiyatda mafkuraviy immunitetni shakllantirishga qaratilgan tashabbuslar o'smirlarning ruhiy salomatligini, ijtimoiy moslashuvini va ma'naviy o'sishini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Buning uchun o'smirlar uchun to'g'ri psixologik, ijtimoiy va ma'naviy sharoitlar yaratish zarur. Oila, maktab va jamiyatning birgalikdagi sa'y-harakatlari orqali o'smirlarning mafkuraviy immuniteti mustahkamlanadi va ularning kelajakdagi shaxsiy va ijtimoiy muvaffaqiyatlari uchun mustahkam poydevor yaratiladi.

Takliflar:

1. **Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish dasturlari:** Maktablar va o'quv yurtlarida o'smirlar uchun tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan maxsus dasturlar tashkil etilishi lozim. Bu dasturlar o'smirlarni har bir mafkura yoki ideologiyani chuqur tahlil qilish, mustaqil fikr yuritish va shaxsiy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi.
2. **Psixologik treninglar va seminarlar:** O'smirlar uchun psixologik barqarorlikni ta'minlash, stressni boshqarish va salbiy ta'sirlarga qarshi turish bo'yicha treninglar o'tkazish zarur. Bu treninglar ularni ruhiy jihatdan tayyorlash va o'zligini anglashga yordam beradi.
3. **Oila va maktabning hamkorligi:** Oila va maktab o'rtasida samarali hamkorlikni tashkil etish, o'smirlarning shaxsiy rivojlanishiga va mafkuraviy immunitetining shakllanishiga yordam beradi. Ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasida doimiy aloqalar va maslahatlar o'smirlarning axloqiy qadriyatlarini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.
4. **Madaniy va ijtimoiy tadbirlar:** O'smirlarni madaniy va ijtimoiy tadbirlarda ishtirok etishga undash, ularning ijtimoiy qadriyatlarni anglashiga yordam beradi. Madaniy tadbirlar va seminarlar o'smirlarni o'ziga xos g'oyalar va mafkuralar bilan tanishtiradi va ularni ijtimoiy mas'uliyatni anglashga o'rgatadi.
5. **Ommaviy axborot vositalarida sog'lom mafkura targ'iboti:** Ommaviy axborot vositalarida o'smirlar uchun ijobiy, sog'lom va madaniy mafkuralarni targ'ib qilish zarur. Bu orqali o'smirlar to'g'ri g'oyalar va qadriyatlarni qabul

qiladilar va salbiy mafkura va ideologiyalardan himoyalanişga qodir bo'ladilar.

6. **Insonparvarlik va axloqiy qadriyatlar ta'limi:** O'smirlarni insonparvarlik, adolat, tenglik, hurmat kabi axloqiy qadriyatlar asosida tarbiyalash, ularni mafkuraviy ta'sirlarga qarshi turishga tayyorlaydi. Shaxsiyatning bu asoslari ularning qarorlarida adolatli va ongli yondashuvni rivojlantiradi.

O'smirlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish masalasi, o'smirlarning kelajakdagi ijtimoiy, ruhiy va ma'naviy rivojlanishining asosiy elementlaridan biridir. Bunda barcha ijtimoiy institutlar — oila, maktab, jamoat tashkilotlari va ommaviy axborot vositalari birgalikda faoliyat olib borishlari zarur. Bu yondashuv, o'smirlarning mafkuraviy immunitetini kuchaytirish va ularni mustahkam shaxsiyatga aylantirishda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh. Abdullayev. (2009). Psixologiya asoslari. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi O'qituvchilar va murabbiylar tayyorlash instituti nashriyoti.
2. M. Omonov. (2010). O'smirlar psixologiyasi va ijtimoiy integratsiyasi. Toshkent: Fan va texnologiyalar nashriyoti.
3. T. Jalilov. (2012). Mafkuraviy ta'sir va shaxsiyatni shakllantirish. Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
4. M. Rasulova. (2015). O'smirlarning psixologik himoyasi va ma'naviy salomatligi. Toshkent: Akademiya nashr.
5. A. Yusupov. (2013). O'zbekiston jamiyatidagi mafkuraviy immunitet va uning ijtimoiy ta'siri. Toshkent: Ijtimoiy fanlar akademiyasi nashriyoti.
6. R. Ergashev. (2017). O'smirlarni mafkuralar ta'siridan himoya qilishda ta'limning roli. Toshkent: Ta'lim va ilm-fan nashriyoti.
7. X. Xayitov. (2011). Axloqiy va ijtimoiy qadriyatlar: o'smirlar uchun qo'llanma. Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti.